

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PNK-K.431.1.1.2025.WK

(poprzednio PNK-KZ.431.1.17.2025.WK)

Pan

Paweł Czuliński

Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra

Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze

ul. Ratuszowa 14

56-416 Twardogóra

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**(Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra prawidłowo pouczony nie wniósł zastrzeżeń
do projektu wystąpienia pokontrolnego z 6 października 2025 r.)**

Wrocław, dnia 14 listopada 2025 r.

I. Informacje organizacyjne.

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Paweł Czuliński – Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra.
Zakres kontroli	Temat kontroli: realizacja zadań z zakresu administracji rządowej, tj. rejestracji stanu cywilnego, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego¹- zwanej dalej „p.a.s.c.”. Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli.
Podstawa prawna kontroli	Art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie³, imienne upoważnienie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 31 lipca 2025 r. o nr: PNK-KZ.0030.17.2025.WK. Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 27 czerwca 2025 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2025r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej	8, 11 i 12 sierpnia 2025 r.
Kontroler	Weronika Kornacka – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, upoważnienie nr 17 z dnia 31 lipca 2025 r. znak PKN-KZ.0030.17.2025.WK.

¹ T.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 594, ze zm.

² T.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

³ T.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 428.

II. Ocena kontrolowanej jednostki.

Realizację zadań z zakresu administracji rządowej w zakresie rejestracji stanu cywilnego oceniono **pozytywnie**.

III. Ustalenia kontroli.

1. Obszar dotyczący rejestracji stanu cywilnego.

A. Sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.

Kontroli poddano 1⁴ akt urodzenia, 10⁵ aktów małżeństwa oraz 10⁶ aktów zgonu. Na tej podstawie ustalono, co następuje.

Poddany analizie akt urodzenia został sporządzony na podstawie karty urodzenia oraz protokołu zgłoszenia urodzenia. Karta urodzenia zawierała informacje, o których mowa w art. 54 ust. 2 p.a.s.c. Zgłoszenie urodzenia dokonane zostało zgodnie z art. 57 ust. 1 p.a.s.c. Sporządzony protokół zgłoszenia urodzenia zawierał wszystkie obligatoryjne elementy, wymienione w art. 58 p.a.s.c. Akt urodzenia sporządzony został terminowo i zawiera dane przewidziane przepisami prawa, zgodnie z art. 60 p.a.s.c.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że 3 poddane kontroli akty małżeństwa⁷ dotyczyły małżeństw zawartych w sposób, o którym mowa w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy⁸.

Poddane analizie akty małżeństwa zostały sporządzone na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, co jest zgodne art. 87 ust. 1 p.a.s.c. Protokoły zawierają prawidłowe dane, wymienione w ust. 2 ww. przepisu. We wszystkich sprawach zachowany został termin, o którym mowa w art. 4 Krio.

W toku kontroli ustalono, że 7⁹ spośród skontrolowanych aktów dotyczyły małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Krio. Akty te prawidłowo sporządzono na podstawie: zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wykluczających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński zostało złożone w obecności duchownego, co jest zgodne z treścią art. 87 ust. 3 p.a.s.c. Przedmiotowe dokumenty duchowni dostarczyli w terminie określonym w art. 8 § 3 Krio. W toku czynności kontrolnych stwierdzono praktykę przyjmowania od nupturientów dodatkowych, osobnych protokołów z przyjęcia oświadczeń o nazwiskach noszonych

⁴ 0214083/ [redacted]

⁵ 0214083/ [redacted]

⁶ 0214083/ [redacted]

⁷ 0214083/ [redacted], 0214083/ [redacted], 0214083/ [redacted].

⁸ Tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2809, zwany dalej jako „Krio”.

⁹ 0214083/ [redacted]

po zawarciu małżeństwa oraz nazwiskach dzieci zrodzonych z tego małżeństwa na podstawie art. 25 § 1 i 2 oraz art. 88 § 1 Krio¹⁰, mimo że oświadczenia te zawierane są też w protokole przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński¹¹. Nawet w przypadku wcześniejszego zdeklarowania się nupturientów o nazwiskach noszonych po zawarciu małżeństwa, mogą oni zmienić zdanie i podczas uroczystości oświadczyć odmiennie od poprzedniej deklaracji. Kierownik USC zobowiązany jest w takiej sytuacji, poprzez czynność techniczną, dokonać odpowiednich zmian w protokole – tak, aby zawierał on dane zgodne ze złożonymi oświadczeniami przez osoby zawierające związek małżeński. W związku z powyższym omawianą praktykę należy uznać za zbędną.

W aktach zbiorowych aktów małżeństwa znajdują się pisemne zapewnienia nupturientów dotyczące braku wiedzy o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 84 zł.

W wyniku kontroli ustalono, iż akty zgonu sporządzono na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu, zgodnie z art. 92 ust. 2 p.a.s.c. Protokoły zgłoszenia zgonu prawidłowo zawierają podpisy zgłaszającego zgon oraz organu.

Wpisy w rejestrze dokonane zostały w alfabecie łacińskim, rozszerzonymi, wielkimi literami, stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego¹². Daty i godziny wpisano zgodnie z § 4 r.r.s.c., a imiona i nazwiska zamieszczono w aktach stanu cywilnego w pełnym brzmieniu, do czego zobowiązuje dyspozycja § 5 ust. 1 r.r.s.c.

W wyniku analizy dokumentów i danych zawartych w rejestrach państwowych stwierdzono, że organ realizował obowiązek wynikający z art. 25 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

Ponadto, we wszystkich sprawach kontrolowany organ dokonał rejestracji danych w rejestrze PESEL, zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o ewidencji ludności¹³.

[dowód: akta kontroli str. 35-198]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące sporządzania aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c. oceniono **pozytywnie**.

B. Wydawanie zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c.

Kontroli poddano 9¹⁴ spraw dotyczących wydawania zaświadczeń z rejestru stanu cywilnego. Wszystkie sprawy dotyczyły wydania zaświadczenia o stanie cywilnym na podstawie art. 44 ust. 1 pkt. 3 p.a.s.c.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie skontrolowane wnioski pochodziły od uprawnionych podmiotów Wszystkie wnioski o wydanie zaświadczenia zostały

¹⁰ Dot. ślubów zawieranych przed Kierownikiem USC.

¹¹ Art. 87 ust. 2 p.a.s.c.

¹² Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1904) zwane dalej r.r.s.c.

¹³ T.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 274, ze zm.

¹⁴ USC.5360.1.1.2025, USC.5360.1.2.2025, USC.5360.1.3.2025, USC.5360.1.4.2025, USC.5360.1.5.2025, USC.5360.1.6.2025, USC.5360.1.1.2024, USC.5360.1.2.2024, USC.5360.1.3.2024.

złożone na prawidłowym formularzu¹⁵, zgodnym ze wzorem określonym w § 1 ust. 31 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1023) - obowiązującym od dnia 30 maja 2023 r. i nie zawierały braków formalnych. Na wnioskach umieszczona została pieczęć wpływu do organu, zgodnie z § 42 ust. 2¹⁶ załącznika Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹⁷, zwanego dalej Instrukcją kancelaryjną.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że organ weryfikował obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie przedmiotowych zaświadczeń, do wniosków dołączone były potwierdzenia dokonania należnej opłaty. Opłata skarbowa pobierana była w odpowiedniej wysokości, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 2 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawek tej opłaty oraz zwolnień, stanowiącego załącznik do ustawy o opłacie skarbowej¹⁸, tj. 38 zł. Dodatkowo, w dwóch sprawach¹⁹ organ wydał na wniosek uprawnionych do zaświadczenia osób wielojęzyczne formularze zaświadczeń o stanie cywilnym, za które wnioskodawcy prawidłowo uiszcili opłatę w wysokości 17 zł.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że zaświadczenia zostały wydane według obowiązującego wzoru i zawierały wszystkie przewidziane przepisami prawa elementy oraz zostały prawidłowo podpisane przez Kierownika USC.

W zaświadczeniach prawidłowo wskazywano datę ich ważności. Ponadto na wydanych zaświadczeniach znajdują się adnotacje o uiszczonej opłacie skarbowej, co jest zgodne z § 4 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 3 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej²⁰.

Odnosząc się do terminowości wydanych zaświadczeń należy wskazać, że zgodnie z art. 217 § 3 k.p.a. zaświadczenie powinno być wydane bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie siedmiu dni. Ponadto, zgodnie z art. 125 ust. 4 p.a.s.c., jeżeli wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego lub o wydanie zaświadczeń, o których mowa w niniejszej ustawie, został złożony do kierownika urzędu stanu cywilnego, który nie przechowuje księgi stanu cywilnego, przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego dokonuje się w terminie umożliwiającym wydanie odpisu lub zaświadczenia w ciągu 10 dni roboczych od dnia złożenia wniosku. W wyniku porównania daty wpływu wniosków z datą wydania zaświadczenia stwierdzono, że wszystkie zaświadczenia zostały wydane terminowo.

[dowód: akta kontroli str. 199-246]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące wydawania zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c. oceniono **pozytywnie**.

¹⁵ Brak wzoru wniosku o wydanie zaświadczenia wielojęzycznego.

¹⁶ Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie.

¹⁷ Dz.U. Nr 14, poz. 67.

¹⁸ T.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1154.

¹⁹ USC.5360.1.3.2024, USC.5360.1.2.2025.

²⁰ Dz.U. Nr 187, poz. 1330.

C. Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych.

Kontroli poddano 15 spraw dotyczących rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych, tj. 2 akty²¹ sporządzone na podstawie art. 99 p.a.s.c. oraz 13 aktów²² sporządzonych na podstawie art. 104 p.a.s.c.

Wnioski o rejestrację urodzenia i zgonu, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz wnioski o dokonanie transkrypcji aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu zostały złożone przez uprawnione osoby (zgodnie z art. 99 ust. 2, art. 104 ust. 4 p.a.s.c.).

Zgodnie z art. 99 p.a.s.c. w rejestrze stanu cywilnego można dokonać, w formie czynności materialno-technicznej, na wniosek lub z urzędu, rejestracji urodzenia albo zgonu, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostały tam zarejestrowane, oraz rejestracji urodzenia, zawarcia małżeństwa albo zgonu, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli w państwie urodzenia, zawarcia małżeństwa albo zgonu nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego. Do wniosku o rejestrację urodzenia i zgonu, które nastąpiły poza granicami RP dołączono oryginały dokumentów potwierdzających zdarzenie, wydane przez właściwy podmiot zagraniczny, zgodnie z art. 99 ust. 4 p.a.s.c. wraz z tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego.

Do wniosków o dokonanie transkrypcji aktów urodzenia, małżeństw i zgonów załączono wymagane dokumenty, tj. oryginał zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji wraz ze stosownym tłumaczeniem dokumentu na język polski lub dokument na druku wielojęzycznym. Przedkładano również potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 50 zł za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu transkrypcji oraz 39 zł za odpis zupełny aktu stanu cywilnego wydany w wyniku uzupełnienia lub sprostowania aktu na wniosek, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6 i pkt 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej. Przeniesień aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą dokonano w sposób określony w art. 104 ust. 2 p.a.s.c., tj. wiernie, zgodnie z literalnym brzmieniem zapisów, zarówno pod względem językowym, jak i formalnym, bez ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego lub na wniosek osoby, której akt dotyczy, organ dostosował dane zawarte w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej.

Transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego dokonano w formie czynności materialno-technicznej.

W adnotacjach sporządzonych aktów stanu cywilnego zamieszczono stosowne informacje, zgodnie z art. 105 ust. 1 p.a.s.c. Ponadto sprostowano lub uzupełniono dane w aktach stanu cywilnego w formie czynności materialno-technicznej, prawidłowo czyniąc wzmianki dodatkowe do przedmiotowych aktów.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że aktach kontrolowanych spraw znajdują się potwierdzenia osobistego odbioru odpisu wydanego w związku z transkrypcją lub potwierdzenia dokonania jego wysyłki, zgodnie z § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.

[dowód: akta kontroli str. 247-328]

²¹ 0214083/

²² 0214083/

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych oceniono **pozytywnie**.

D. Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

Kontroli poddano 30 aktów stanu cywilnego²³ przeniesionych do rejestru stanu cywilnego. Treść wszystkich przenoszonych aktów stanu cywilnego, sporządzonych na podstawie przepisów dotychczasowych, została zamieszczona w rejestrze stanu cywilnego w alfabecie łacińskim rozszerzonym i wielkimi literami, co jest zgodne z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego²⁴ (zwanego dalej r.p.r.s.c.).

Dane zawarte w aktach stanu cywilnego przeniesiono prawidłowo do rejestru, do odpowiednich rubryk. Daty i godziny widniejące w przenoszonych aktach stanu cywilnego zostały wpisane do rejestru w sposób określony w § 3 r.p.r.s.c.

Zgodnie z § 11 pkt 1 oraz § 12 r.p.r.s.c., imię i nazwisko osoby, która sporządziła przenoszony akt stanu cywilnego, zamieszczano w akcie stanu cywilnego w rejestrze w polu przeznaczonym na zamieszczenie imienia i nazwiska kierownika urzędu stanu cywilnego sporządzającego akt lub zamieszczono tam informację „*dane nieustalone*”, jeżeli nie można było odczytać przedmiotowej informacji.

W skontrolowanych aktach małżeństwa sporządzanych na podstawie dotychczasowych przepisów, gdzie w rubryce „uwagi” widniał zapis „stwierdzam, że osoby wymienione w rubryce I złożyły w dniu dzisiejszym przede mną zgodne oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński”, informacja ta została odpowiednio przeniesiona do aktu małżeństwa w rejestrze stanu cywilnego – w polu „oświadczenia osób, które zawarły małżeństwo”, zgodnie z § 8 r.p.r.s.c.

Podczas kontroli stwierdzono, że wzmianki dodatkowe zostały prawidłowo przeniesione, z zachowaniem zasad wskazanych w § 5 r.p.r.s.c. Stosownie do dyspozycji § 10 r.p.r.s.c. również przypiski były przenoszone prawidłowo.

We wszystkich przypadkach, po zmigrowaniu, w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych, odnotowywano prawidłowo w formie wzmianki dodatkowej informację o przeniesieniu tego aktu do rejestru stanu cywilnego wraz z oznaczeniem aktu i datą przeniesienia.

²³0214083/

²⁴ Dz. U. poz. 204 ze zm.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich przypadkach przy akcie stanu cywilnego w rejestrze został zamieszczony prawidłowy numer przenoszonego aktu z księgi papierowej, zgodnie z § 13 r.p.r.s.c.

[dowód: akta kontroli str. 329-363]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego oceniono **pozytywnie**.

Zważywszy na przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego oceniono pozytywnie.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci dokumentu elektronicznego.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z czym nie formułowano zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Damian Domusiewicz
Zastępca Dyrektora Wydziału
Wydział Prawny, Nadzoru i Kontroli
Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu
/ – podpisany cyfrowo/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	3661333.9396281.12209833
Nazwa dokumentu	Wystąpienie pokontrolne Twardogóra PNK-K.431.1.1.2025.pdf
Tytuł dokumentu	Wystąpienie pokontrolne Twardogóra PNK-K.431.1.1.2025
Sygnatura dokumentu	PNK-K.431.1.1.2025
Data dokumentu	2025-11-14
Skrót dokumentu	40EDB1D1C1EE6834AD7359CE413739973E23F730
Wersja dokumentu	1.10
Data podpisu	2025-11-14 08:16:52
Podpisane przez	Damian Domusiewicz Zastępca Dyrektora
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.132.31.31.

Data wydruku: 2026-02-09

Autor wydruku: Kornacka Weronika (starszy inspektor wojewódzki)